

Jukka Kopra kok ym.

Lakialoite laiksi isyyslain 44 §:n kumoamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan isyyslain (11/2015) 7 luvun 44 § kumottavaksi, jolloin isyyden korjaamiseen pyrkivän kanteen nostamista koskevat määräajat poistuvat kokonaan.

PERUSTELUT

Voimassa olevan lain mukaan kanne virheellisen isyyden kumoamiseksi on nostettava kahden vuoden määräajassa lapsen syntymästä, kun kanteen nostajana on äiti tai mies, joka katsoo olevansa äidin avioliiton aikana syntyneen lapsen isä, tai mies, jonka isyys on todettu avioliiton perusteella. Jos miehen isyys on vahvistettu tunnustamisen perusteella, isyytensä tunnustaneen miehen ja äidin on pantava kanne vireille kahden vuoden kuluessa siitä, kun isyys on vahvistettu.

Määräajan päättymisen jälkeen kanne voidaan ottaa käsittelyyn vain laillisen esteen tai "erittäin painavan syyn" perusteella. Nykyinen oikeuskäytäntö ei kuitenkaan käytännössä tunne painavaa perustetta. Edes THL:n tekemä isyystutkimus, jonka mukaan henkilö 99,9 %:n varmuudella ei ole biologinen isä, ei riitä painavaksi perusteeksi korjata isyys.

Edellisen isyyslain uudistuksen ensisijainen tavoite oli lapsen oikeuksien turvaaminen. Lain mukaan lapsen etu toteutuu lähtökohtaisesti parhaiten silloin, kun lapsen oikeudellisena isänä on biologinen isä. Isyyden korjaamista koskevien pykälien ensisijainen tavoite taas oli virheellisten isyyksien korjaaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Isyyslain 44 § siis toimii lainsäätäjän tahdon vastaisesti loukaten lisäksi lapsen oikeutta tietää biologinen alkuperänsä.

Virheellisen isyyden säilyttäminen keinotekoisien aikarajojen perusteella aiheuttaa tilanteen, joka on ristiriidassa YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen (SopS 60/1991) ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen (63/1999) kanssa. Suomen velvoite on muuttaa kansallinen lainsäädäntönsä vastaamaan ratifioimiaan ihmisoikeussopimuksia.

Mikäli virheellinen isyys jätetään voimaan, veloitetaan lapsi täysi-ikäiseksi tultuaan selvittämään oma alkuperänsä. Tällaisen tilanteen voidaan arvioida olevan henkilölle henkisesti raskasta ja tuottavan suurta inhimillistä tuskaa, mikä ei voi olla lain tarkoitus. Keinotekoisella aikarajalla aiheutetaan haittaa sille henkilölle, jota lailla yritetään suojella — lapselle.

Lakialoite LA 20/2021 vp

Aloitteella on kaksi tavoitetta: lapsen oikeusturvan parantaminen ja virheellisten isyysuhteiden korjaaminen. Ei-biologinen isyys voi paljastua lapsen ollessa minkäikäinen tahansa, ja lapsen etu toteutuu parhaiten, kun isyys vastaa todellisuutta. Tästä syystä isyyden korjaamisen määräaika on poistettava.

Juridisten velvoitteiden lisäksi tällaisissa tapauksissa on huomioitava myös asianosaisille, erityisesti lapselle, aiheutuvat henkiset kärsimykset ja niistä selviäminen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

isyyslain 44 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan isyyslain (11/2015) 44 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakialoite LA 20/2021 vp

Helsingissä 10.5.2021

Jukka Kopra kok
Mika Niikko ps
Janne Sankelo kok
Peter Östman kd
Kai Mykkänen kok
Juha Mäenpää ps
Sari Essayah kd
Mia Laiho kok
Seppo Eskelinen sd
Hannu Hoskonen kesk
Tuomas Kettunen kesk
Riikka Purra ps
Sinuhe Wallinheimo kok
Mauri Peltokangas ps
Matti Semi vas
Arto Pirttilahti kesk
Ari Torniainen kesk
Paula Risikko kok
Veijo Niemi ps
Jari Myllykoski vas
Harry Harkimo liik
Veikko Vallin ps
Petteri Orpo kok
Ben Zyskowicz kok
Juhana Vartiainen kok
Jussi Halla-aho ps
Mari Rantanen ps
Mikko Savola kesk
Terhi Koulumies kok
Eeva Kalli kesk
Mikko Ollikainen r
Ville Vähämäki ps
Jussi Wihonen ps
Petri Honkonen kesk
Pia Lohikoski vas
Esko Kiviranta kesk
Sandra Bergqvist r
Ritva Elomaa ps
Heikki Autto kok
Sofia Vikman kok
Markku Eestilä kok
Marko Kilpi kok
Ruut Sjöblom kok
Niina Malm sd

Lakialoite LA 20/2021 vp

Jaana Pelkonen kok
Marko Asell sd
Johannes Koskinen sd
Matias Marttinen kok
Leena Meri ps
Suna Kymäläinen sd
Anne-Mari Virolainen kok
Anna-Kaisa Ikonen kok
Hussein al-Tae sd
Mikko Lundén ps
Riikka Slunga-Poutsalo ps
Lulu Ranne ps
Minna Reijonen ps
Jukka Mäkynen ps
Rami Lehto ps
Antero Laukkanen kd
Olli Immonen ps
Toimi Kankaanniemi ps
Jari Koskela ps
Sakari Puisto ps
Ville Tavio ps
Anders Norrback r
Jenna Simula ps
Juho Eerola ps
Joonas Könttä kesk
Kaisa Juuso ps
Vilhelm Junnila ps
Ville Kaunisto kok
Pekka Aittakumpu kesk
Merja Kyllönen vas
Sari Multala kok
Pauli Kiuru kok
Sheikki Laakso ps
Arto Satonen kok
Sanna Antikainen ps
Ano Turtiainen at
Wille Rydman kok
Janne Heikkinen kok
Mikko Kärnä kesk
Sari Sarkomaa kok
Ari Koponen ps
Jani Mäkelä ps
Päivi Räsänen kd
Kalle Jokinen kok
Sami Savio ps
Timo Heinonen kok

Lakialoite LA 20/2021 vp

Kari Tolvanen kok
Elina Valtonen kok
Mari-Leena Talvitie kok
Pia Kauma kok
Jari Ronkainen ps
Sebastian Tynkkynen ps
Petri Huru ps
Saara-Sofia Sirén kok
Raimo Piirainen sd
Sari Tanus kd
Ilkka Kanerva kok
Heikki Vestman kok
Atte Harjanne vihr
Hannakaisa Heikkinen kesk
Tom Packalén ps